

CNIPMMR

GTZ

100 de zile în Europa

**- rezultatele unui sondaj efectuat pe un eșantion de
1178 IMM-uri din România -**

**Autori:
Ciprian Nicolescu**

Lavinia Borcoș

Oana Bâra

CUPRINS

Cuvânt înainte.....	4
A. Prezentarea eșantionului de IMM-uri investigat.....	6
B. Situația IMM-urilor după integrarea României la Uniunea Europeană.....	8
1. Percepții ale întreprinzătorilor cu privire la implicațiile aderării României la Uniunea Europeană asupra economiei și IMM-urilor.....	8
2. Nivelul de informare din IMM-uri cu privire la noile reglementări care au fost introduse odată cu aderarea României la Uniunea Europeană.....	10
3. Domenii în care întreprinzătorii întâmpină dificultăți pentru a fi în conformitate cu prevederile acquis-ului comunitar.....	13
4. Stadiul în care se află IMM-urile în implementarea acquis-ului comunitar.....	15
5. Impactul pozitiv al aderării României la Uniunea Europeană asupra activității IMM-urilor.....	18
6. Dificultăți cu care se confruntă IMM-urile în urma aderării României la Uniunea Europeană.....	20
7. Situația IMM-urilor în domeniul accesării fondurilor structurale.....	23
Bibliografie	28

CONTENT

Foreword.....	4
A. Presentation of the SMEs sample.....	6
B. Romanian SMEs' situation in the context of the EU integration.....	8
1. Entrepreneurs' perceptions regarding the effects of Romania's EU integration on economy and SMEs sector.....	8
2. The degree of Romanian entrepreneurs' acquaintance with the regulations introduced after the EU integration.....	10
3. Main difficulties faced by SMEs in conforming to the <i>acquis communautaire</i>	13
4. SMEs progress in implementing the <i>acquis communautaire</i>	15
5. The positive effect of Romania's EU integration on SMEs.....	18
6. Main difficulties faced by SMEs after Romania's EU integration.....	20
7. Romanian SMEs and the process of accessing the structural funds	23
Bibliography.....	28

CUVÂNT ÎNAINTE

Pregătire și mecanisme insuficiente

MOTTO:

„Succesul dezvoltării nu se bazează numai pe viziune și strategii;
ideile trebuie concretizate în politici și proiecte”
Joseph E. Stiglitz – premiul Nobel pentru economie 2001
„Un autre monde” (Éditions Fayard), Paris 2006

Fără nicio îndoială, intrarea României în Uniunea Europeană reprezintă o mutație strategică cu ample și covârșitoare consecințe asupra tuturor domeniilor de activitate, inclusiv asupra IMM-urilor. Ca orice mutație strategică, ea generează două categorii de consecințe:

- imense oportunități
- substanțiale amenințări potențiale

Intensitatea cu care acestea se concretizează, devenind sau nu realități, depinde în mare măsură de calitatea mecanismelor politice, economice, juridice, sociale, științifice etc., pe care statul le proiectează și implementează la nivel național, regional și local, procese deosebit de dificile și complexe. În acest context, este absolut necesară o continuă monitorizare a stării acestora și a funcționării „de facto”, a modului cum sunt ele percepute de IMM-uri care reprezintă 99,6% din totalul agenților economici.

Prezentul studiu efectuat de Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România își propune să radiografeze situația sectorului de IMM-uri la încheierea primelor 100 de zile de la intrarea României în Uniunea Europeană. În acest scop s-a efectuat în luna aprilie 2007 o anchetă pe un eșantion reprezentativ la nivel național – 1178 IMM-uri – care a relevat multiple aspecte ce denotă o insuficientă informare și pregătire pentru a valorifica oportunitățile aferente integrării țării noastre în Uniunea Europeană. Studiul oferă numeroase elemente utile oamenilor politici și administrației centrale și locale, pe de o parte, întreprinzătorilor și IMM-urilor, pe de altă parte, în vederea întreprinderii de acțiuni pentru a fructifica la un nivel superior apartenența României la Uniunea Europeană.

În final, subliniem că în continuare Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România va efectua periodic astfel de analize pentru o cunoaștere cât mai realistă a stării sectorului de IMM-uri și, mai ales, pentru a asigura informații utile decidenților de la toate nivelurile economiei pentru dezvoltarea unui mediu de afaceri favorizant agenților economici, care să contribuie la reducerea mai rapidă a marilor decalaje economice și sociale care separă România de cvasitotalitatea celorlalte state.

București, Iunie 2007

Prof. univ. dr. OVIDIU NICOLESCU

Președinte

Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România

Cooperare tehnica bilaterala Romania Germania

În cadrul cooperării tehnice bilaterale româno-germane, Guvernul Germaniei prin Ministerul Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) sprijină începând cu 1993 România, în îndeplinirea cu succes a procesului de transformare politico-economic de la o economie planificată la o economie de piață.

Această colaborare are la bază Acordul cadru privind colaborarea tehnică și financiară dintre cele două guverne, semnat la 4 mai 1994 și ratificat prin Legea 17/1995.

În cadrul acestei cooperări în anul 1994 s-a născut Proiectul IBD - Serviciul Integrat de Consultanță pentru Economie în România, care în anul 2000 a fost transformat în Program WBF - Program de Promovare Economică și Ocupare a Forței de Muncă în România, Program care funcționează în cadrul CCIR - Camera de Comerț și Industrie a României fiind implementat de către GTZ – Societatea Germană pentru Cooperare Tehnică. La baza colaborării dintre CCIR și GTZ privind Programul WBF stau Convenția din cele 2 Guverne privind Proiectul IBD din 09 ianuarie 1996, Acordul de cooperare între GTZ și CCIR din 14 octombrie 1994.

Programul WBF

Program de Promovare Economică și Ocuparea Forței de Muncă în România

Situația inițială

Aderarea României la structurile UE este prevăzută pentru anul 2007. Conform estimărilor Comisiei Europene, în prezent România nu poate ține pasul cu presiunea concurențială impusă pe piața internă din cadrul UE. În cazul în care România dorește atingerea obiectivelor propuse până în anul 2007, există în continuare o presiune enormă de a efectua reformele, indiferent de dezvoltarea generală economică pozitivă din ultimii ani. Îngrijorătoare sunt în primul rând deficitul comercial ridicat și capacitatea concurențială scăzută. Cadre de conducere și de specialitate din România sunt doar în mică măsură pregătiți să contribuie la dezvoltarea și transpunerea structurilor de promovare economică și tehnologică, în vederea dinamizării mediului privat.

Obiectiv

Sunt concepute și puse în aplicare structuri efective de promovare și instrumentele necesare îmbunătățirii structurilor de creștere economică și dezvoltare. IMM-urile sunt pregătite în mod sistematic pentru aderarea la structurile de tip concurențial ale UE, sunt create astfel noi locuri de muncă.

Procedură

În cadrul proiectului se lucrează atât cu structuri de stat cât și private, în primul rând în domeniile promovării tehnologiei specifice respectivei branșe, în domeniile promovării adaptate cerințelor pieței a IMM-urilor, la crearea și susținerea structurilor instituționale din cadrul promovării economice regionale și ale marketingului locațional. Instituțiile și co – actorii sunt consiliați și sprijiniți la formularea unor directive de promovare și la crearea unor structuri de promovare adecvate. Transferul la tehnologic, inițierea de contacte de afaceri cu investitorii străini, exploatarea șanselor de export, promovarea unor structuri de producție orizontale și verticale în cadrul sectoarelor selectate, toate acestea sunt promovate în mod orientat. Centrele pentru Start-Up-uri și Centrele de Competență susțin în mod evident transferul tehnologic necesar și dezvoltarea unei palete de produse de tip concurențial. În cadrul unui dialog de politică tehnologică organizat și moderat de către GTZ sunt prezentate experiențe germane acumulate în alte țări în perioada candidaturii la aderarea în structurile UE în cadrul Europei Centrale și de Est. În conformitate cu modelul bazat pe clustere, conceput de către Michael Porter, în cadrul măsurilor de proiect sunt integrate facultăți, institute de cercetare și centre de servicii.

București, Iunie 2007

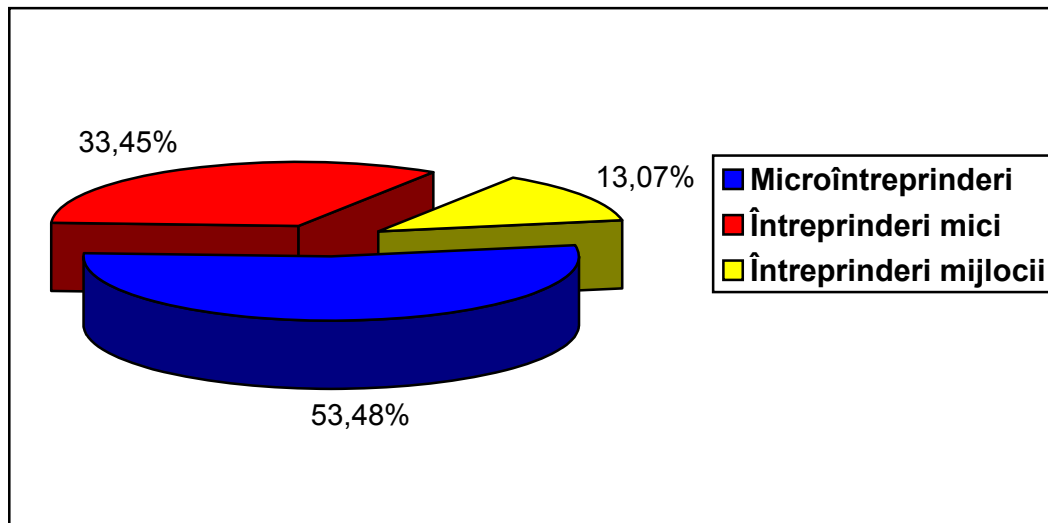
Wienfried Senker
Coordonator Program GTZ

A. PREZENTAREA EȘANTIONULUI DE IMM-URI INVESTIGAT

În perioada aprilie-mai 2007, Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România (CNIPMMR) și Societatea Germană pentru Cooperare Tehnică (GTZ) au realizat un sondaj cu scopul de a reliefa situația IMM-urilor din România la 100 de zile de la integrarea în Uniunea Europeană.

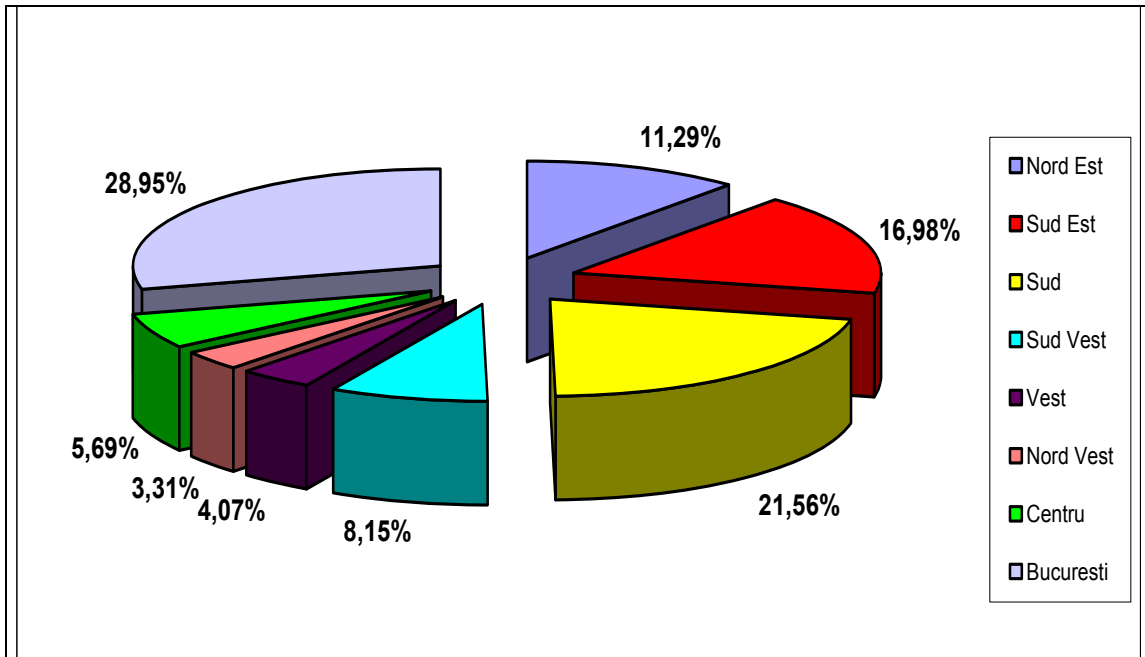
Cercetarea a fost realizată pe un număr de 1178 de IMM-uri – micro, mici și mijlocii – din toate ramurile de activitate și regiunile de dezvoltare, eșantion considerat reprezentativ pentru obiectivele investigației și situația sectorului de IMM-uri din România.

Luând în considerare **mărimea IMM-urilor**, se poate observa că microfirmele dețin ponderea cea mai mare (53,48%) din totalul întreprinderilor investigate. Urmează firmele mici (33,45%) și întreprinderile mijlocii (13,07%). Detalii în figura 1.

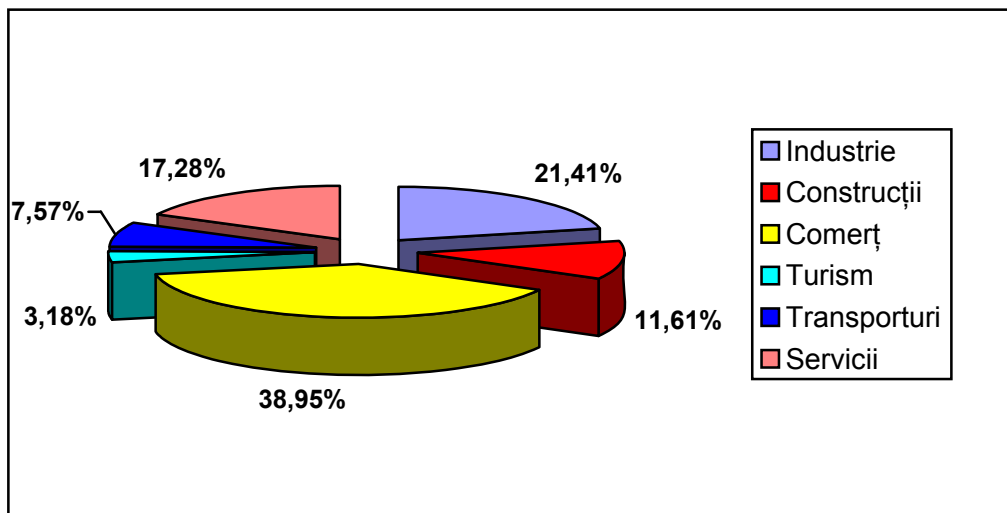
Figura 1
Structura eșantionului în funcție de dimensiunea IMM-urilor

Distribuția IMM-urilor investigate pe cele opt **regiuni de dezvoltare** din România este următoarea: București – 28,95%, regiunea Sud – 21,56%, regiunea Sud Est – 16,98%, regiunea Nord Est – 11,29%, regiunea Sud Vest – 8,15%, regiunea Centru – 5,69%, regiunea Vest – 4,07% și regiunea Nord Vest – 3,31%. Reprezentarea grafică a repartiției IMM-urilor pe regiunile de dezvoltare este realizată în figura 2.

Figura 2
Structura eșantionului pe regiuni de dezvoltare

Analizând eșantionul în funcție de **ramurile de activitate** (figura 3), majoritatea IMM-urilor chestionate își desfășoară activitatea în domeniul comerțului (38,95%), industriei (21,41%) și serviciilor (17,28%), fiind urmate de firmele din construcții (11,61%), transporturi (7,57%) și turism (3,18%). Trebuie menționat faptul că unele IMM-uri activează în mai multe domenii, nefiind specializate doar într-un domeniu de activitate, datorită faptului că se focalizează pe identificarea și valorificarea oportunităților de afaceri, care reprezintă o caracteristică de bază a IMM-urilor, atât în România cât și în alte țări.

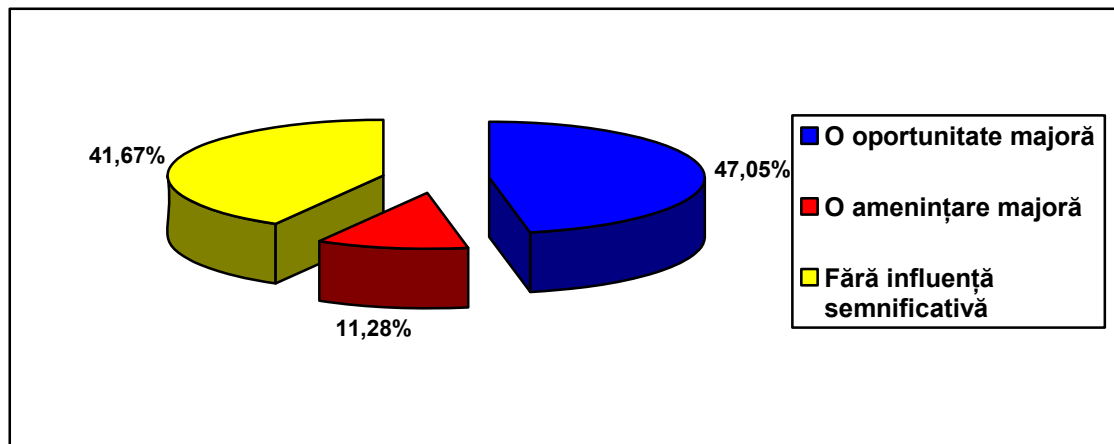
Figura 3
Structura eșantionului pe domenii de activitate

Elementele prezentate mai sus evidențiază principalele caracteristici ale eșantionului de întreprinderi investigate, care îi conferă reprezentativitate pentru sectorul IMM-urilor din România.

B. SITUAȚIA IMM-URILOR DUPĂ INTEGRAREA ROMÂNIEI ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

1. Percepții ale întreprinzătorilor cu privire la implicațiile aderării României la Uniunea Europeană asupra economiei și IMM-urilor

Un prim aspect analizat se referă la percepția întreprinzătorilor cu privire la implicațiile recente aderării a României la Uniunea Europeană. Rezultatele anchetei relevă faptul că în **47,05% din IMM-uri** se consideră că integrarea europeană reprezintă o **oportunitate majoră** pentru activitățile desfășurate, 41,67% dintre întreprinzători apreciază aderarea ca fiind fără influență semnificativă, iar în 11,28% dintre firme este percepută ca amenințare majoră. Astfel, se poate aprecia că **aderarea României la U.E. este percepută în general pozitiv de către întreprinzători/manageri din IMM-uri**, cu toate dificultățile inerente generate de alinierea la standardele și cerințele europene. Vezi figura 4.

Figura 4
Structura percepției efectelor integrării României în UE asupra IMM-urilor

Analizând opțiunile întreprinzătorilor în funcție de **dimensiunea IMM-urilor** (tabelul 1), se observă că aderarea la U.E. este considerată oportunitate majoră în proporția cea mai mare în firmele mici (48,95%), urmate de întreprinderile mijlocii (47,33%) și microfirme (45,79%), ultimele fiind mai vulnerabile și ca atare mai reticente la schimbări. De asemenea, iese în evidență faptul că întreprinderile mijlocii dețin cea mai mare pondere a IMM-urilor în care se apreciază că integrarea europeană nu are o influență considerabilă asupra activităților desfășurate (45,33%) și înregistrează un procent mai redus de firme în ceea ce privește perceperea aderării ca amenințare majoră (7,33%), situație ce se explică prin potențialului lor economic mai ridicat, care conferă stabilitate mai mare la acțiunea factorilor exogeni.

Tabelul 1
Diferențierea percepției efectelor aderării României la UE,
în funcție de mărimea IMM-urilor

Nr. crt.	Aderarea la Uniunea Europeană este considerată:	Dimensiunea firmelor		
		Microîntreprinderi	Întreprinderi mici	Întreprinderi mijlocii
1	O oportunitate majoră	45,79%	48,95%	47,33%
2	O amenințare majoră	11,40%	12,63%	7,33%
3	Fără influență semnificativă	42,81%	38,42%	45,33%

Grupând IMM-urile pe regiuni de dezvoltare (tabelul 2), se constată că:

- proporția firmelor în care se percepe aderarea la U.E. ca oportunitate majoră este cea mai mare în regiunea Nord Vest (61,54%) și cea mai scăzută în Nord Est (36,51%);
- IMM-urile în care se consideră că aderarea nu va influența semnificativ activitățile desfășurate înregistrează cea mai ridicată pondere în Nord Est (57,14%) și cea mai redusă în regiunea Sud Vest (29,47%);
- întreprinderile în care se apreciază că integrarea europeană constituie o amenințare majoră sunt cele mai numeroase în regiunea Sud Vest (24,21%) și cele mai puține în regiunea Sud (4,38%).

Tabelul 2
Diferențierea percepțiilor efectelor integrării României în UE, în funcție de regiunile de dezvoltare din care fac parte IMM-urile

Nr. crt.	Aderarea la Uniunea Europeană este considerată:	IMM-urile grupate pe regiuni de dezvoltare:							
		Nord Est	Sud Est	Sud	Sud Vest	Vest	Nord Vest	Centru	București
1	O oportunitate majoră	36,51%	42,13%	49,80%	46,32%	43,75%	61,54%	39,39%	52,11%
2	O amenințare majoră	6,35%	8,99%	4,38%	24,21%	12,50%	7,69%	12,12%	15,96%
3	Fără influență semnificativă	57,14%	48,88%	45,82%	29,47%	43,75%	30,77%	48,48%	31,93%

Analizând opțiunile IMM-urilor în funcție de ramurile economice în care își desfășoară activitatea, se constată următoarele aspecte:

- firmele în care se consideră integrarea României în UE ca oportunitate majoră pentru desfășurarea activităților înregistrează cea mai ridicată proporție în sectorul serviciilor (63,78%) și cea mai scăzută în domeniul comerțului (40,37%);
- IMM-urile care apreciază integrarea europeană ca fiind fără un impact semnificativ asupra activităților derulate dețin cea mai mare pondere în domeniul turismului (51,43%) și cea mai mică în servicii (32,14%);
- în ceea ce privește perceperea aderării României la U.E. ca fiind o amenințare majoră, cea mai mare pondere o au IMM-urile din comerț (16,47%), iar cea mai redusă firmele care activează în servicii (4,08%).

Informații suplimentare în tabelul 3.

Tabelul 3
Diferențierea percepției IMM-urilor cu privire la efectele aderării României la UE, în funcție de domeniul de activitate

Nr. crt.	Aderarea la Uniunea Europeană este considerată:	IMM-urile pe ramuri de activitate					
		Industria	Construcții	Comerț	Turism	Transporturi	Servicii
1	O oportunitate majoră	45,45%	50,39%	40,37%	42,86%	50%	63,78%
2	O amenințare majoră	10,74%	7,75%	16,47%	5,71%	10,23%	4,08%
3	Fără influență semnificativă	43,80%	41,86%	43,16%	51,43%	39,77%	32,14%

Tabelul 4 prezintă nuanțarea analizei în funcție de **performanțele IMM-urilor din 2006 față de 2005**; se observă că aderarea la Uniunea Europeană este percepută cel mai favorabil în firmele cu performanțe superioare, datorită capacității mai ridicate a acestora de adaptare la schimbările din mediu. Concret, aderarea la U.E. este apreciată ca o oportunitate majoră în 57,40% din firmele cu rezultate superioare, 35,48% din IMM-urile cu performanțe identice și doar 29,46% din cele cu rezultate inferioare. De asemenea, se constată că IMM-urile cu performanțe identice înregistrează cea mai mare pondere de firme în care aderarea este considerată ca neavând influență semnificativă asupra activităților pe care le desfășoară (49,73%).

Tabelul 4
Diferențierea percepției IMM-urilor în funcție de performanțele acestora în 2006 față de 2005

Nr. crt.	Aderarea la Uniunea Europeană este considerată:	Performanțele firmei în 2006 comparativ cu 2005		
		Inferioare	Identice	Superioare
1.	O oportunitate majoră	29,46%	35,48%	57,40%
2.	O amenințare majoră	26,79%	14,78%	6,59%
3.	Fără influență semnificativă	43,75%	49,73%	36,01%

2. Nivelul de informare din IMM-uri cu privire la noile reglementări care au fost introduse odată cu aderarea României la Uniunea Europeană

După aderarea României la Uniunea Europeană au intrat în vigoare câteva sute de acte normative, iar o mare parte a acestora reglementează obligații pentru întreprinzători (în domeniul competitivității, protecției consumatorilor, relațiilor de muncă, sănătății și securității în muncă, protecției mediului, etc.). Din aceste considerente, este foarte importantă cunoașterea nivelului de informare din cadrul IMM-urilor românești în legătură cu reglementările introduse după 1 ianuarie 2007. Rezultatele anchetei au arătat că în **83,23% din IMM-uri gradul de informare** cu privire la reglementările nou apărute este mediu (informare parțială) și doar în **11,50% din firme există un nivel de informare corespunzător** (informare deplină), ceea ce relevă faptul că punerea în aplicare a legislației care transpune acquis-ul comunitar creează dificultăți mediului de afaceri. Vezi figura 5.

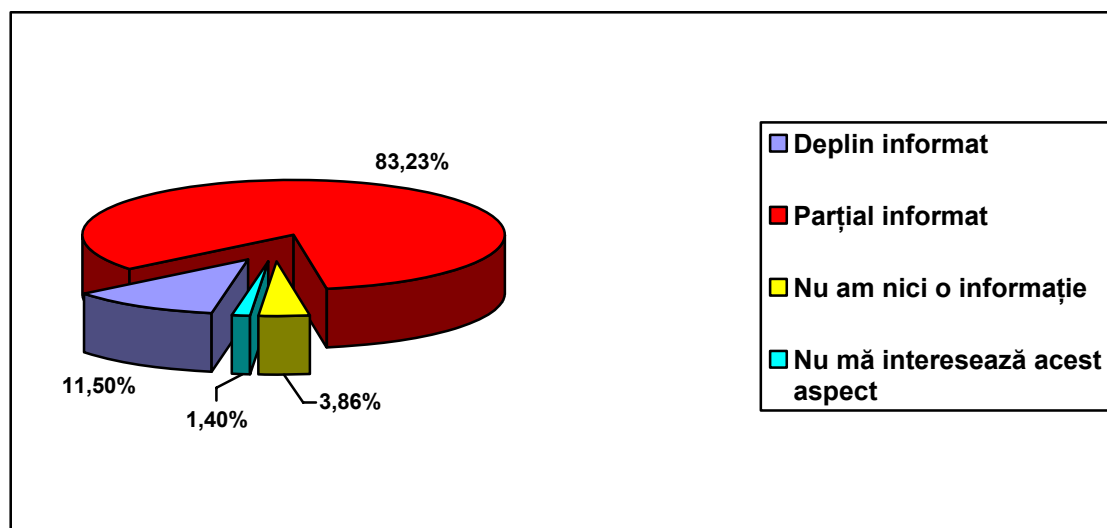

Figura 5

Nivelul de informare din cadrul IMM-urilor cu privire la noile reglementări introduse odată cu aderarea României la U.E.

În tabelul 5 este prezentată analiza nivelului de informare a firmelor în funcție de dimensiune. Măsura în care întreprinzătorii/factorii de decizie din IMM-uri sunt deplin informați în legătură cu noile reglementări crește odată cu amplificarea mărimii întreprinderilor. Micro firmele dețin cea mai mare pondere a întreprinderilor cu un nivel de informare mediu (83,61%) și a IMM-urilor în care nu există informații (5,74%), iar firmele mici dețin un procent mai ridicat de întreprinderi care nu sunt interesate de actele normative apărute după aderarea la U.E.(1,58%).

Tabelul 5

Diferențierea nivelului de informare cu privire la reglementările introduse după aderarea României la U.E., în funcție de mărimea IMM-urilor

Nr. crt.	Nivelul de informare:	Dimensiunea firmelor		
		Microîntreprinderi	Întreprinderi mici	Întreprinderi mijlocii
1	Deplin informat	9,18%	13,46%	16,00%
2	Parțial informat	83,61%	83,38%	81,33%
3	Nu am nici o informație	5,74%	1,58%	2,00%
4	Nu mă interesează acest aspect	1,48%	1,58%	0,67%

În urma analizei IMM-urilor pe regiuni de dezvoltare, se observă ponderea mai mare a întreprinderilor cu nivel ridicat de informare în București (20,36%), proporția crescută a firmelor în care informarea este parțială în regiunea Sud Est (90,50%) și absența IMM-urilor neinteresate de noile reglementări în regiunile Sud Vest, Vest și Nord Vest. Detalii în tabelul 6.

Tabelul 6
Diferențierea nivelului de informare cu privire la noile reglementări introduse odată cu
aderarea României la U.E.
în funcție de regiunile de dezvoltare din care fac parte IMM-urile

Nr. crt.	Nivelul de informare:	IMM-urile grupate pe regiuni de dezvoltare:							
		Nord Est	Sud Est	Sud	Sud Vest	Vest	Nord Vest	Centru	București
1	Deplin informat	8,73%	5,59%	6,75%	9,47%	14,58%	10,26%	7,58%	20,36%
2	Parțial informat	87,30%	90,50%	87,70%	86,32%	81,25%	84,62%	87,88%	72,75%
3	Nu am nici o informație	3,17%	1,68%	5,16%	4,21%	4,17%	5,13%	1,52%	4,49%
4	Nu mă interesează acest aspect	0,79%	2,23%	0,40%	0,00%	0,00%	0,00%	3,03%	2,40%

Examinarea firmelor după **ramurile în care își desfășoară activitatea**, relevă următoarele aspecte: întreprinderile din servicii dețin cea mai ridicată proporție de firme în care gradul de informare cu privire la noile reglementări este foarte mare (16,75%), dar înregistrează un procent mai mic de IMM-uri în cadrul cărora nivelul de informare este mediu (76,68%). Firmele din turism au cel mai mare procent al întreprinderilor parțial informate (88,24%), cea mai redusă pondere de întreprinderi cu un grad ridicat de informare (5,88%) și nu consemnează nici o firmă în care nu se manifestă interes pentru reglementări. De asemenea, IMM-urile din construcții dețin cel mai mare procent al întreprinderilor în care nu există interes pentru noile acte normative intrate în vigoare (2,31%). Informații suplimentare sunt prezentate în tabelul 7.

Tabelul 7
Diferențierea gradului de informare asupra reglementărilor introduse odată cu aderarea
României la U.E., în funcție de ramura în care-și desfășoară activitatea IMM-urile

Nr. crt.	Nivelul de informare:	IMM-urile pe ramuri de activitate					
		Industria	Construcții	Comerț	Turism	Transporturi	Servicii
1	Deplin informat	10,70%	10,00%	11,09%	5,88%	9,09%	16,75%
2	Parțial informat	85,60%	83,85%	82,45%	88,24%	87,50%	76,68%
3	Nu am nici o informație	2,47%	3,85%	4,85%	5,88%	2,27%	4,06%
4	Nu mă interesează acest aspect	1,23%	2,31%	1,62%	0,00%	1,14%	0,51%

Analizând gradul de informare cu privire la noile reglementări legislative în funcție de **performanțele întreprinderilor din anul 2006 comparativ anul 2005** (tabelul 8), constatăm că în IMM-urile cu performanțe superioare nivelul de informare este mai ridicat decât în cele cu performanțe identice și inferioare.

Tabelul 8

Diferențierea nivelului de informare cu privire la noile reglementări, în funcție de performanțele IMM-urilor din anul 2006 față de anul 2005

Nr. crt.	Nivelul de informare:	Performanțele firmei în 2006 comparativ cu 2005		
		Superioare	Identice	Inferioare
1	Deplin informat	14,40%	8,02%	7,21%
2	Parțial informat	81,60%	87,70%	79,28%
3	Nu am nici o informație	3,04%	2,67%	9,91%
4	Nu mă interesează acest aspect	0,96%	1,60%	3,60%

3. Domenii în care întreprinzătorii întâmpină dificultăți pentru a fi în conformitate cu prevederile acquis-ului comunitar

Armonizarea legislației României cu acquis-ul comunitar asigură premisele pentru dezvoltarea economiei românești ca economie de piață funcțională, compatibilă cu principiile, normele, mecanismele, instituțiile și politicile Uniunii Europene. Adaptarea firmelor la modificările legislative impuse de aderarea la U.E. generează, cum este și firesc, o serie de dificultăți. Principalele domenii în care IMM-urile se confruntă cu dificultăți în vederea conformării la prevederile acquis-ului comunitar sunt: **costurile cu forța de muncă** (52,21% din firme), **certificarea produselor, reglementările tehnice și standardele privind produsele** (31,24%), **regulile concurenței** (24,11%), **siguranța muncii** (23,60%), **calitatea și siguranța produselor** (21,90%), **protecția consumatorului** (21,73%), **protecția mediului** (16,64%) și **proprietatea intelectuală** (5,18%). Vezi figura 6.

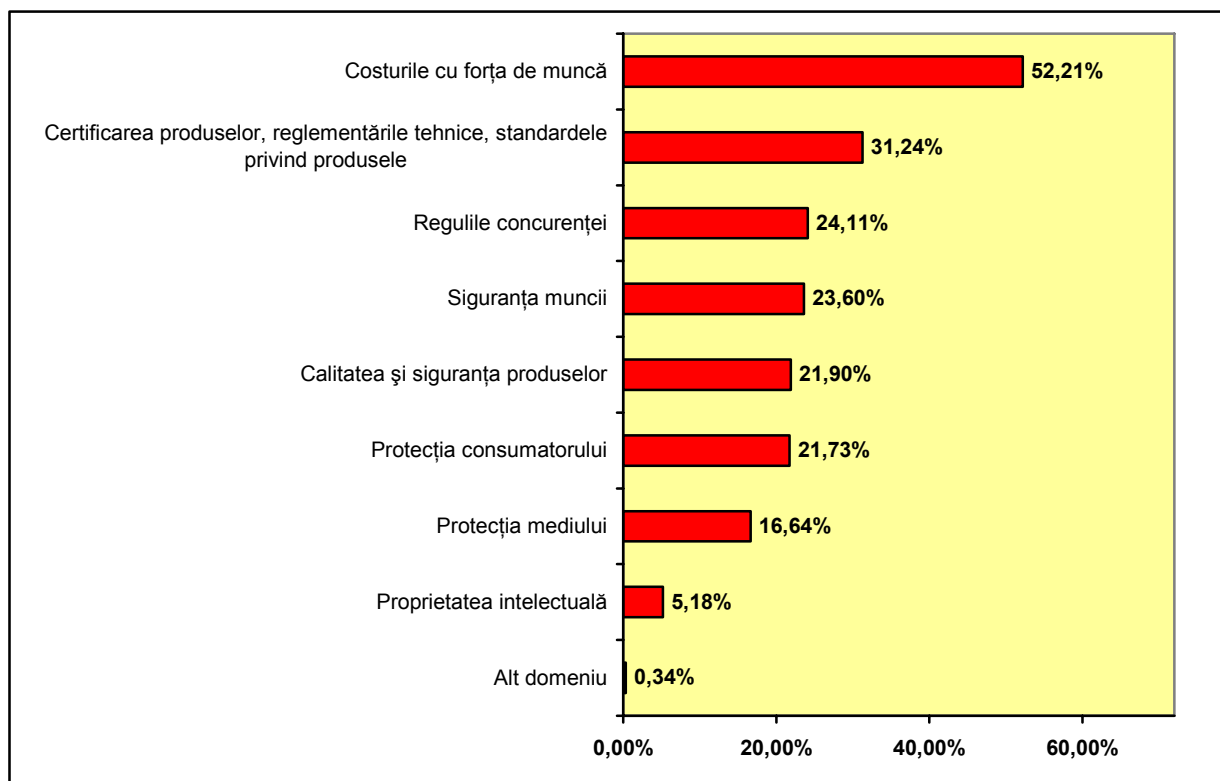

Figura 6

Frecvența dificultăților cu care se confruntă IMM-urile, generate de conformarea acestora la prevederile acquis-ului comunitar

Analizând răspunsurile în funcție de **mărimea IMM-urilor** (tabelul 9), se observă că dificultățile de aliniere la prevederile acquis-ului comunitar înregistrează o frecvență direct proporțională cu dimensiunea întreprinderilor în domeniile cheltuielilor cu forța de muncă, certificării produselor, reglementărilor tehnice și standardelor privind produsele, regulilor concurenței, siguranței muncii și protecției mediului. De asemenea, problemele proprietății intelectuale și protecției consumatorului sunt cu atât mai des întâlnite cu cât IMM-urile au dimensiunea mai redusă.

Tabelul 9
Diferențierea dificultăților generate de conformarea la prevederile acquis-ului comunitar, în funcție de dimensiune IMM-urilor

Nr. crt.	Dificultăți întâmpinate de întreprinzători pentru a fi în conformitate cu acquis-ul comunitar:	Dimensiunea firmelor		
		Microîntreprinderi	Întreprinderi mici	Întreprinderi mijlocii
1	Siguranța muncii	21,43%	25,63%	27,27%
2	Costurile cu forța de muncă	47,62%	56,09%	61,04%
3	Protecția consumatorului	25,08%	19,04%	14,94%
4	Calitatea și siguranța produselor	22,22%	22,84%	18,18%
5	Certificarea produselor, reglementările tehnice, standardele privind produsele	29,21%	33,50%	33,77%
6	Protecția mediului	13,81%	18,18%	23,73%
7	Proprietatea intelectuală	5,71%	5,33%	2,60%
8	Regulile concurenței	10,95%	19,04%	25,97%

Dacă avem în vedere **regiunile de dezvoltare din care fac parte firmele**, remarcăm că: IMM-urile din regiunea de Sud Vest dețin cele mai mari ponderi ale întreprinderilor care se confruntă cu dificultăți în următoarele domenii: costurile cu forța de muncă (84,38% din firme), certificarea produselor, reglementările tehnice și standardele privind produsele (40,63%), regulile concurenței (38,54%), siguranța muncii (56,25%) și protecția mediului (33,33%). Problema calității și siguranței produselor este mai frecventă la întreprinderile din regiunea de Nord Est (zonă mai slab dezvoltată economic), cea a protecției consumatorului este mai des întâlnită în regiunea de Sud Est (29,50%), iar dificultățile de conformare în ceea ce privește proprietatea intelectuală, sunt mai intense în București (7,62%). Informații suplimentare sunt prezentate în tabelul 10.

Tabelul 10
Diferențierea dificultăților generate de conformarea la prevederile acquis-ului comunitar, în funcție de apartenența regională a IMM-urilor

Nr. crt.	Dificultăți întâmpinate de întreprinzători pentru a fi în conformitate cu acquis-ul comunitar:	IMM-urile grupate pe regiuni de dezvoltare:							
		Nord Est	Sud Est	Sud	Sud Vest	Vest	Nord Vest	Centru	București
1	Siguranța muncii	21,80%	8,50%	20,87%	56,25%	10,42%	41,03%	29,85%	24,63%
2	Costurile cu forța de muncă	52,63%	37,00%	48,03%	84,38%	64,58%	64,10%	61,19%	50,15%
3	Protecția consumatorului	19,55%	29,50%	26,77%	14,58%	4,17%	20,51%	8,96%	20,41%
4	Calitatea și siguranța produselor	27,07%	24,00%	22,05%	18,75%	18,75%	17,95%	25,37%	19,65%

5	Certificarea produselor, reglementările tehnice, standardele privind produsele	21,05%	34,50%	30,71%	40,63%	25,00%	17,95%	31,34%	33,43%
6	Protecția mediului	27,82%	9,50%	10,63%	33,33%	12,50%	12,82%	23,88%	15,84%
7	Proprietatea intelectuală	6,02%	5,50%	3,15%	2,08%	0,00%	5,13%	5,97%	7,62%
8	Regulile concurenței	30,33%	13,00%	27,56%	38,54%	22,92%	25,64%	37,31%	18,77%

În urma analizei dificultăților de conformare la prevederile acquis-ului comunitar pe ramuri de activitate, au fost relevate următoarele:

- IMM-urile care activează în turism dețin cel mai ridicat procent al firmelor care se confruntă cu probleme generate de certificarea produselor reglementările tehnice, standardele privind produsele (37,84%), calitatea/siguranța produselor (32,43%) și protecția consumatorului (35,14%), dar înregistrează cea mai redusă pondere a întreprinderilor care semnalează greutăți în domeniul siguranței muncii (16,22%), protecției mediului (10,81%) și regulilor concurenței (16,22%);
- întreprinderile din construcții, datorită specificului activității, se remarcă prin proporția mai mare a IMM-urilor care indică dificultăți cu privire la siguranța muncii (34,07%) și costurile personalului (64,44%);
- firmele din sectorul transporturilor ies în evidență prin ponderea cea mai ridicată de IMM-uri care întâmpină probleme de conformare în ceea ce privește protecția mediului (23,86%) și regulile concurenței (40,91%).

Detalii în tabelul 11.

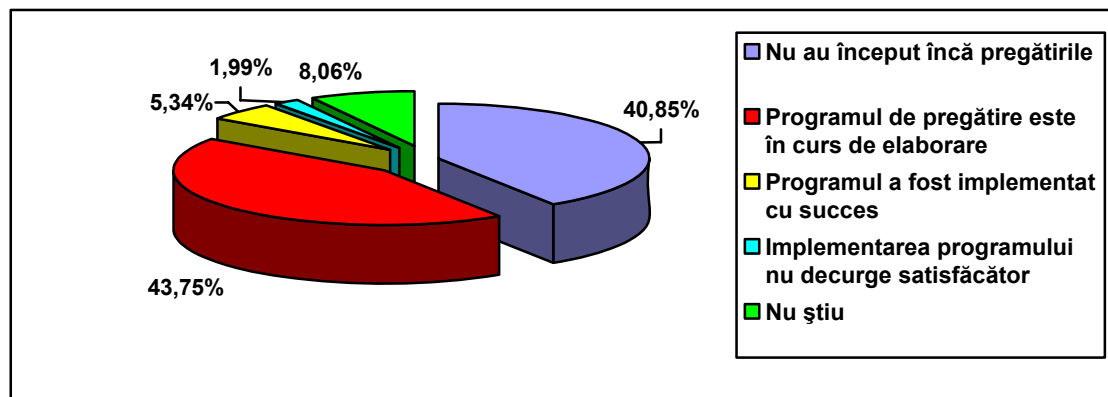
Tabelul 11
Diferențierea dificultăților generate de conformarea la prevederile
acquis-ului comunitar, în funcție de domeniul de activitate al IMM-urilor

Nr. crt.	Dificultăți întâmpinate de întreprinzători pentru a fi în conformitate cu acquis-ul comunitar:	IMM-urile pe ramuri de activitate					
		Industria	Construcții	Comerț	Turism	Transporturi	Servicii
1	Siguranța muncii	26,91%	34,07%	19,65%	16,22%	23,86%	22,89%
2	Costurile cu forța de muncă	55,42%	64,44%	46,80%	59,46%	52,27%	50,75%
3	Protecția consumatorului	18,88%	12,59%	26,93%	35,14%	19,32%	17,41%
4	Calitatea și siguranța produselor	22,89%	19,26%	26,71%	32,43%	9,09%	15,92%
5	Certificarea produselor, reglementările tehnice, standardele privind produsele	37,35%	31,85%	31,57%	37,84%	26,14%	24,38%
6	Protecția mediului	22,49%	16,30%	13,91%	10,81%	23,86%	13,93%
7	Proprietatea intelectuală	4,02%	5,93%	3,31%	2,70%	4,55%	10,95%
8	Regulile concurenței	21,29%	21,48%	23,62%	16,22%	40,91%	24,38%

4. Stadiul în care se află IMM-urile în implementarea acquis-ului comunitar

Rezultatele investigației arată că situația întreprinderilor mici și mijlocii în ceea ce privește implementarea acquis-ului comunitar este următoarea: în **43,75%** din întreprinderi programul de pregătire este în curs de elaborare, în **40,85%** IMM-uri nu au început încă pregătirile, în **8,06%** dintre firmele întreprinzătorii/factorii de decizie nu cunosc stadiul în

care se află, în 5,34% din organizații **programul a fost implementat cu succes**, iar în 1,99% dintre acestea **implementarea programului nu decurge satisfăcător**. Remarcăm proporția foarte redusă a IMM-urilor care au operaționalizat cu succes programele de pregătire în vederea implementării acquis-ului comunitar, ceea ce demonstrează că foarte puțini întreprinzători și/sau manageri conștientizează necesitatea alinierii la prevederile din Uniunea Europeană. Vezi figura 7

Figura 7
Situația IMM-urilor cu privire la stadiul pregătirilor pentru implementarea acquis-ului comunitar

Pe **clase de mărime** (tabelul 12) se constată că: ponderea IMM-urilor în care programul de pregătire este în curs de elaborare și a celor unde programul a fost implementat cu succes, variază direct proporțional cu dimensiunea întreprinderilor. Proporția IMM-urilor ce nu au demarat încă pregătirile și în care nu se cunoaște starea existentă, scade odată cu mărimea firmelor. Această situație se datorează faptului că, pe măsura amplificării dimensiunii firmelor și implicit a activităților desfășurate, crește de regulă și capacitatea lor de a fundamenta, elabora și implementa diverse programe și proiecte.

Tabelul 12
Diferențierea stadiului pregătirilor pentru implementarea acquis-ului comunitar în funcție de mărimea IMM-urilor

Nr. crt.	Stadiul pregătirilor pentru implementarea acquis-ului comunitar:	Dimensiunea firmelor		
		Microîntreprinderi	Întreprinderi mici	Întreprinderi mijlocii
1	Nu au început încă pregătirile	47,71%	36,46%	23,94%
2	Programul de pregătire este în curs de elaborare	36,50%	49,06%	59,86%
3	Programul a fost implementat cu succes	4,24%	6,43%	7,04%
4	Implementarea programului nu decurge satisfăcător	1,70%	1,34%	4,93%
5	Nu știu	9,85%	6,70%	4,23%

Analiza IMM-urilor după apartenența la **regiunile de dezvoltare**, relevă că situația firmelor cu privire la stadiul implementării acquis-ului comunitar este foarte eterogenă. Ies în evidență întreprinderile din următoarele regiuni:

- regiunea Nord Vest, cu cea mai mare pondere a IMM-urilor în care programul a fost implementat cu succes (10,26%);

- regiunea Sud Est, ce înregistrează procentul cel mai mare de firme în cadrul cărora programul de pregătire este în curs de elaborare (53,25%) și ponderea cea mai redusă a întreprinderilor care nu au început încă pregătirile (23,08%);
- regiunea Sud Vest cu cea mai scăzută pondere a IMM-urilor în care întreprinzătorii indică necunoașterea situației (2,17%) și absența firmelor în care implementarea programului nu decurge satisfăcător;
- regiunea de Vest, care se remarcă prin cel mai mic procent de IMM-uri în care programul de pregătire este în curs de elaborare (31,25%), dar și prin ponderea mai mare a firmelor unde nu se cunoaște stadiul implementării acquis-ului comunitar;
- regiunea București, care consemnează o proporție mai ridicată de firme ce nu au început încă pregătirile (45,74%).

Informații suplimentare în tabelul 13.

Tabelul 13

Diferențierea stadiului pregătirilor pentru implementarea acquis-ului comunitar în funcție de regiunile de dezvoltare din care fac parte IMM-urile

Nr. crt.	Stadiul pregătirilor pentru implementarea acquis-ului comunitar:	IMM-urile grupate pe regiuni de dezvoltare:							
		Nord Est	Sud Est	Sud	Sud Vest	Vest	Nord Vest	Centru	București
1	Nu au început încă pregătirile	43,09%	23,08%	44,00%	44,57%	43,75%	35,90%	42,42%	45,74%
2	Programul de pregătire este în curs de elaborare	41,46%	53,25%	46,40%	51,09%	31,25%	43,59%	42,42%	37,54%
3	Programul a fost implementat cu succes	7,32%	10,06%	1,60%	2,17%	6,25%	10,26%	9,09%	4,42%
4	Implementarea programului nu decurge satisfăcător	3,25%	2,37%	1,60%	0,00%	4,17%	2,56%	1,52%	1,89%
5	Nu știu	4,88%	11,24%	6,40%	2,17%	14,58%	7,69%	4,55%	10,41%

Luând în considerare ramurile în care își desfășoară activitatea IMM-urile (tabelul 14), se observă că:

- întreprinderile din domeniul transporturilor dețin ponderea cea mai mare de IMM-uri în care nu au demarat pregătirile (50,59%), implementarea programului este nesatisfăcătoare (3,53%) și nu se cunoaște stadiul pregătirilor (9,41%);
- firmele mici și mijlocii din turism au semnalat în cea mai mare proporție faptul că programul de pregătire este în curs de elaborare (58,82%), nu consemnează întreprinderi în care implementarea a fost realizată cu succes și dețin cel mai redus procent de IMM-uri în cadrul cărora este necunoscută situația existentă (2,94%);
- IMM-urile din sectorul serviciilor înregistrează cea mai ridicată pondere a firmelor unde programul a fost implementat cu succes (9,84%) și cel mai mic procent de firme în care implementarea nu decurge satisfăcător (1,64%).

Tabelul 14

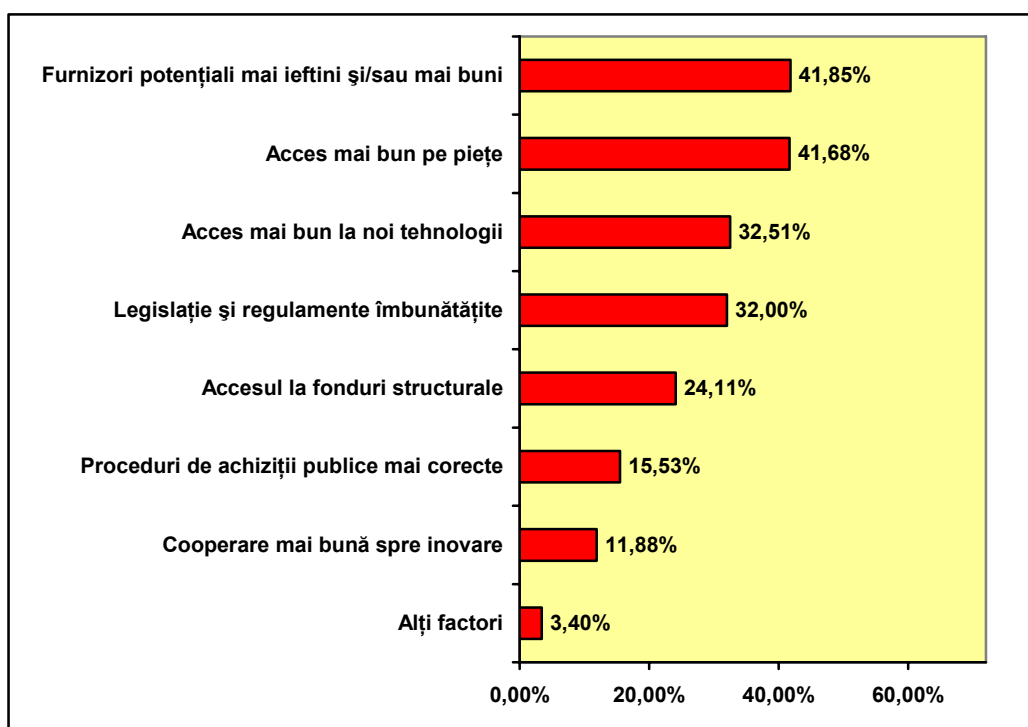
Diferențierea stadiului pregătirilor pentru implementarea acquis-ului comunitar în funcție de domeniul de activitate al IMM-urilor

Nr. crt.	Stadiul pregătirilor pentru implementarea acquis-ului comunitar:	IMM-urile pe ramuri de activitate					
		Industria	Construcții	Comerț	Turism	Transporturi	Servicii
1	Nu au început încă pregătirile	36,13%	43,85%	44,76%	35,29%	50,59%	32,24%

2	Programul de pregătire este în curs de elaborare	48,32%	37,69%	42,38%	58,82%	35,29%	46,99%
3	Programul a fost implementat cu succes	6,72%	7,69%	2,86%	0,00%	1,18%	9,84%
4	Implementarea programului nu decurge satisfăcător	2,10%	2,31%	1,67%	2,94%	3,53%	1,64%
5	Nu știu	6,72%	8,46%	8,33%	2,94%	9,41%	9,29%

5. Impactul pozitiv al aderării României la Uniunea Europeană asupra activității IMM-urilor

Pe lângă dificultățile inerente procesului de aliniere la standardele europene, aderarea României la U.E. va avea în următorii ani o influență pozitivă asupra activității unui număr apreciabil de IMM-uri. Rezultatele anchetei relevă că **factorii generați de integrarea europeană, care au cel mai amplu impact pozitiv** asupra sectorului de IMM-uri din țara noastră, sunt: existența unor **potențiali furnizori mai buni și/sau mai ieftini (indicată în 41,85% din firme)**, **accesul mai bun pe piețe (41,68%)**, **accesul mai ușor la noi tehnologii (32,51%)**, **legislația și regulamentele îmbunătățite (32%)**, **accesul la fonduri structurale (24,11%)**, **procedurile de achiziții publice mai corecte (15,53%)** și **cooperarea mai bună spre inovare (11,88%)**. Vezi figura 8.

Figura 8
Structura efectelor pozitive ale aderării la U.E. asupra IMM-urilor din România

Analiza firmelor **în funcție de mărime** (vezi tabelul 15), relevă următoarele: ponderea firmelor care indică accesul mai bun pe piețe, procedurile la achiziții mai corecte și accesul la fondurile structurale crește proporțional cu dimensiunea IMM-urilor. Întreprinderile mici dețin un procent mai ridicat al firmelor care evidențiază furnizorii potențiali mai ieftini/buni (43,65%), legislația îmbunătățită (33,76%), accesul mai bun la tehnologiile noi (36,80%) și cooperarea mai bună spre inovare (12,69%).

Tabelul 15
Diferențierea efectelor pozitive ale aderării la U.E. asupra IMM-urilor din România în funcție de mărimea acestora

Nr. crt.	Impactul pozitiv al aderării României la Uniunea Europeană:	Dimensiunea firmelor		
		Micro întreprinderi	Întreprinderi mici	Întreprinderi mijlocii
1	Acces mai bun pe piețe	39,37%	43,91%	45,45%
2	Legislație și regulamente îmbunătățite	31,75%	33,76%	28,75%
3	Furnizori potențiali mai ieftini și/sau mai buni	42,38%	43,65%	35,06%
4	Cooperare mai bună spre inovare	11,43%	12,69%	11,69%
5	Acces mai bun la noi tehnologii	29,05%	36,80%	35,71%
6	Proceduri de achiziții publice mai corecte	13,97%	17,26%	17,53%
7	Accesul la fonduri structurale	20,79%	27,41%	29,22%

Grupând IMM-urile pe regiuni de dezvoltare, se observă procentele mai ridicate față de media eșantionului înregistrate de: firmele din regiunea Sud Est, în ceea ce privește existența unor furnizori mai buni/ieftini (54%); IMM-urile din regiunea de Sud Vest, dacă avem în vedere accesul mai bun pe piețe (64,58%), legislația îmbunătățită (44,79%) și cooperarea mai bună spre inovare (20,83%); întreprinderile din Nord Vest, dacă ne referim la procedurile mai corecte de achiziții publice (20,51%) și accesul la fondurile structurale (41,03%); agenții economici din regiunea Nord Est, dacă luăm în considerare noile tehnologiile (45,11%). Detalii în tabelul 16.

Tabelul 16
Diferențierea efectelor pozitive ale aderării la U.E. asupra IMM-urilor din România în funcție de regiunea în care sunt amplasate

Nr. crt.	Impactul pozitiv al aderării României la Uniunea Europeană:	IMM-urile grupate pe regiuni de dezvoltare:							
		Nord Est	Sud Est	Sud	Sud Vest	Vest	Nord Vest	Centru	București
1	Acces mai bun pe piețe	40,60%	33,50%	29,13%	64,58%	50,00%	38,46%	49,25%	47,51%
2	Legislație și regulamente îmbunătățite	22,56%	14,50%	41,73%	44,79%	33,33%	25,64%	43,28%	33,43%
3	Furnizori potențiali mai ieftini și/sau mai buni	39,85%	54,00%	38,19%	48,96%	43,75%	43,59%	31,34%	37,83%
4	Cooperare mai bună spre inovare	18,80%	5,00%	10,24%	20,83%	14,58%	7,69%	4,48%	13,49%
5	Acces mai bun la noi tehnologii	45,11%	25,50%	32,28%	40,63%	20,83%	28,21%	35,82%	31,09%
6	Proceduri de achiziții publice mai corecte	20,30%	12,00%	19,69%	8,33%	2,08%	20,51%	16,42%	15,84%
7	Accesul la fonduri structurale	37,59%	14,00%	30,31%	17,71%	16,67%	41,03%	23,88%	21,11%

Luând în considerare factorii cu influență pozitivă în funcție de **domeniul de activitate al IMM-urilor**, constatăm că cele mai mari ponderi se consemnează la: firmele din sectorul turismului, în ceea ce privește existența unor furnizori mai buni/ieftini (56,76%); întreprinderile din sectorul transporturilor, dacă ne referim la accesul mai bun pe piețe (54,55%) și legislația/regulamentele îmbunătățite (40,91%); agenții economici din industrie,

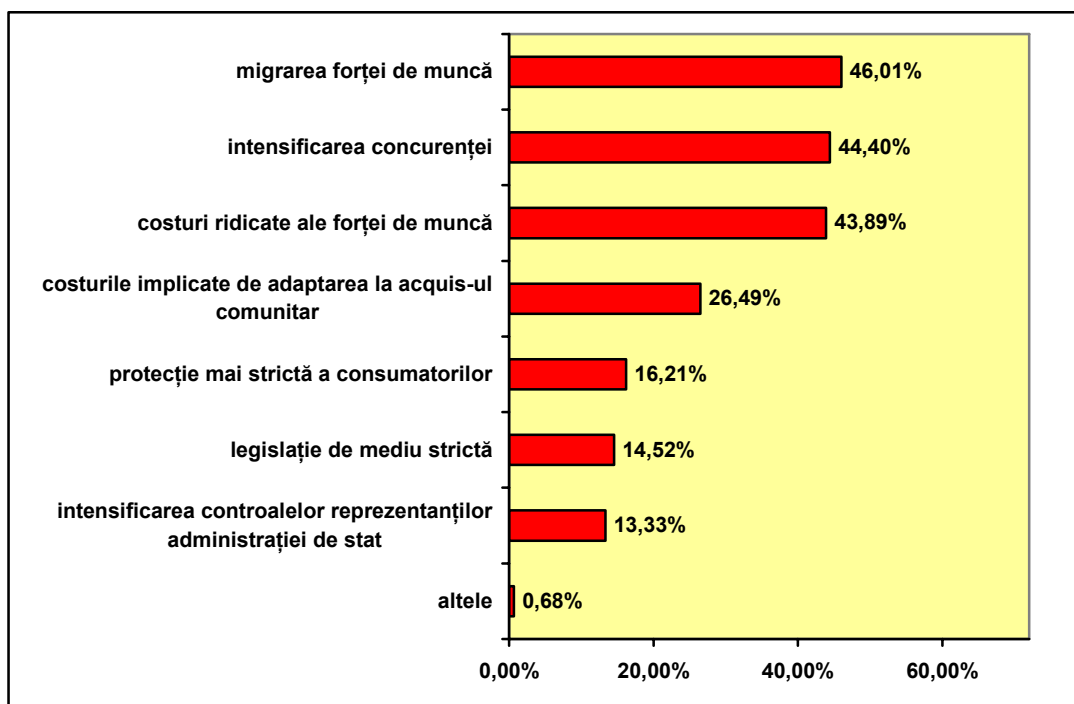
dacă considerăm accesul la fondurile structurale (32,13%); IMM-urile din construcții, dacă avem în vedere accesul mai bun la noile tehnologii (48,89%), procedurile de achiziții publice mai corecte (26,67%) și cooperarea mai bună spre inovare (18,52%) Vezi informații suplimentare în tabelul 17.

Tabelul 17
Diferențierea efectelor pozitive ale aderării la U.E. în funcție de ramurile în care își desfășoară activitatea IMM-urile

Nr. crt.	Impactul pozitiv al aderării României la Uniunea Europeană:	IMM-urile pe ramuri de activitate					
		Industria	Construcții	Comerț	Turism	Transporturi	Servicii
1	Acces mai bun pe piețe	45,78%	36,30%	38,85%	37,84%	54,55%	42,79%
2	Legislație și regulamente îmbunătățite	33,33%	33,33%	28,92%	21,62%	40,91%	35,32%
3	Furnizori potențiali mai ieftini și/sau mai buni	37,75%	40,74%	54,30%	56,76%	29,55%	23,38%
4	Cooperare mai bună spre inovare	12,05%	18,52%	9,71%	5,41%	11,36%	13,93%
5	Acces mai bun la noi tehnologii	39,36%	48,89%	29,14%	10,81%	22,73%	29,85%
6	Proceduri de achiziții publice mai corecte	15,66%	26,67%	11,04%	5,41%	20,45%	18,41%
7	Accesul la fonduri structurale	32,13%	30,37%	17,66%	24,32%	17,05%	27,36%

6. Dificultăți cu care se confruntă IMM-urile în urma aderării României la Uniunea Europeană

Rezultatele cercetării arată că aderarea țării noastre la Uniunea Europeană a generat o serie de dificultăți IMM-urilor românești, dintre care cele mai frecvente sunt: **migrarea forței de muncă (46,01%)**, **intensificarea concurenței (44,40%)**, **costurile ridicate ale forței de muncă (43,89%)**, **cheltuielile implicate de adaptarea la acquis-ul comunitar (26,49%)**, protecția mai strictă a consumatorilor (16,21%), legislația de mediu mai severă (14,52%) și intensificarea controalelor reprezentanților administrației de stat (13,33%). Se constată așadar, că cele mai multe firme mici și mijlocii se confruntă cu: problema deplasării unei substanțiale părți a populației în vederea schimbării locului de trai și de muncă, în special în țările U.E., determinată de factori economici, sociali, politici etc.; amplificarea concurenței, în urma intrării pe piețele noastre a competitorilor din Uniunea Europeană; cheltuielile mai mari cu resursele umane, generate în principal de diminuarea ofertei de forță de muncă calificată/instruită/cu experiență și necesitatea menținerii personalului existent. Vezi figura 9.

Figura 9
Frecvența dificultăților majore întâmpinate de IMM-uri odată cu aderarea României la U.E.

Gruparea firmelor **după dimensiune** (tabelul 18), evidențiază următoarele elemente semnificative:

- migrarea forței de muncă, costurile crescute cu resursele umane, legislația mai strictă cu privire la mediul ambiant și amplificarea controalelor administrației de stat sunt indicate drept dificultăți într-o frecvență direct proporțională cu talia IMM-urilor, datorită faptului că de cele mai multe ori, odată cu sporirea mărimii firmelor, se amplifică problemele legate de personal și mediul înconjurător, iar relațiile cu administrația locală și centrală capătă noi dimensiuni;
- creșterea concurenței și protecția mai strictă a consumatorilor sunt resimțite ca dificultăți în desfășurarea activităților într-o frecvență invers proporțională cu mărimea firmelor.

Tabelul 18
Diferențierea dificultăților generate de aderarea României la U.E. în funcție de mărimea IMM-urilor

Nr. crt.	Dificultăți întâmpinate de IMM-uri odată cu aderarea României la Uniunea Europeană:	Dimensiunea firmelor		
		Microîntreprinderi	Întreprinderi mici	Întreprinderi mijlocii
1	intensificarea concurenței	46,98%	42,13%	39,61%
2	costurile implicate de adaptarea la acquis-ul comunitar	23,17%	31,22%	27,92%
3	migrarea forței de muncă	39,21%	50,25%	62,99%
4	costuri ridicate ale forței de muncă	38,73%	46,95%	57,14%
5	legislație de mediu strictă	10,79%	17,51%	22,08%
6	protecție mai strictă a consumatorilor	18,89%	13,20%	12,99%
7	intensificarea controalelor reprezentanților administrației de stat	10,95%	14,97%	18,83%

Luând în considerare **IMM-urile după apartenența regională**, se constată în principal că:

- migrarea forței de muncă și costurile mari cu personalul sunt resimțite cel mai frecvent în firmele din Sud Vest (87,50% și 61,46%);
- amplificarea concurenței este semnalată ca una din principalele dificultăți la 53,08% dintre întreprinderile bucureștene și numai 21,50% dintre IMM-urile din Sud Est;
- firmele din regiunea Sud Est înregistrează proporțiile cele mai reduse de IMM-uri care indică migrarea forței de muncă (29,50%), intensificarea concurenței (21,50%) și legislația mai riguroasă privind mediul (6%), dar consemnează cel mai mare procent de firme în care este evidențiată problema protecției mai stricte a consumatorilor (27%)

Vezi informații suplimentare în tabelul 19.

Tabelul 19
Diferențierea dificultăților cu care se confruntă IMM-urile după aderarea la U.E. în funcție regiunile de dezvoltare

Nr. crt.	Dificultăți întâmpinate de IMM-uri odată cu aderarea României la Uniunea Europeană:	IMM-urile grupate pe regiuni de dezvoltare:							
		Nord Est	Sud Est	Sud	Sud Vest	Vest	Nord Vest	Centru	București
1	Intensificarea concurenței	39,10%	21,50%	44,49%	70,83%	31,25%	51,28%	46,27%	53,08%
2	Costurile implicate de adaptarea la acquis-ul comunitar	24,06%	24,50%	26,77%	30,21%	31,25%	23,08%	32,84%	25,81%
3	Migrarea forței de muncă	63,91%	29,50%	40,16%	87,50%	50,00%	51,28%	32,84%	42,82%
4	Costuri ridicate ale forței de muncă	57,89%	35,50%	35,04%	61,46%	41,67%	46,15%	44,78%	44,87%
5	Legislație de mediu strictă	22,56%	6,00%	15,35%	19,79%	16,67%	15,38%	11,94%	14,37%
6	Protecție mai strictă a consumatorilor	6,77%	27,00%	21,26%	7,29%	6,25%	7,69%	11,94%	15,54%
7	Intensificarea controalelor reprezentanților administrației de stat	18,05%	10,50%	18,11%	4,17%	12,50%	15,38%	13,43%	12,02%

Analiza în funcție de **ramurile economice în care se încadrează IMM-urile** (tabelul 20), reliefează următoarele:

- procentul firmelor care se confruntă cu problema migrării forței de muncă este mai ridicat la întreprinderile din sectorul industrial (57,83%) și mai redus la IMM-urile din transporturi (35,23%);
- ponderea IMM-urilor care semnalează intensificarea concurenței este mai ridicată în rândul firmelor din transporturi (56,82%) și mai redusă la întreprinderile care activează în turism (29,73%)
- costuri ridicate ale forței de muncă sunt percepute mai frecvent ca o dificultate în firmele din sectorul construcțiilor (60%) și mai rar în cele din turism (27,03%);
- ponderea IMM-urilor în care cheltuielile implicate de adaptarea la acquis-ul comunitar sunt indicate drept dificultate este mai ridicată în rândul IMM-urilor din turism (45,95%) și mai scăzută în cadrul întreprinderilor din construcții (21,48%).
- cele mai numeroase firme care se confruntă cu problema protecției mai stricte a consumatorilor activează în turism (29,73%), iar cele mai puține în domeniul serviciilor (8,46%).

- proporția cea mai mare a întreprinderilor în care se consideră că legislația privind mediul este strictă se înregistrează în rândul IMM-urilor din industrie (21,69%), iar a celor în care se constată amplificarea controalelor este consemnată la agenții economici din turism (27,03%)

Tabelul 20
Diferențierea dificultăților majore întâmpinate de IMM-uri odată cu aderarea României la U.E. în funcție de ramurile de activitate

Nr. crt.	Dificultăți întâmpinate de IMM-uri odată cu aderarea României la Uniunea Europeană:	IMM-urile pe ramuri de activitate					
		Industria	Construcții	Comerț	Turism	Transporturi	Servicii
1	Intensificarea concurenței	44,98%	38,52%	49,23%	29,73%	56,82%	35,32%
2	Costurile implicate de adaptarea la acquis-ul comunitar	29,72%	21,48%	26,49%	45,95%	22,73%	22,39%
3	Migrarea forței de muncă	57,83%	57,04%	39,51%	43,24%	35,23%	43,28%
4	Costuri ridicate ale forței de muncă	43,37%	60,00%	39,96%	27,03%	40,91%	47,26%
5	Legislație de mediu strictă	21,69%	19,26%	11,04%	16,22%	14,77%	10,45%
6	Protecție mai strictă a consumatorilor	12,85%	13,33%	22,30%	29,73%	11,36%	8,46%
7	Intensificarea controalelor reprezentanților administrației de stat	15,66%	11,85%	13,47%	27,03%	12,50%	9,45%

7. Situația IMM-urilor în domeniul accesării fondurilor structurale

Fondurile structurale - instrumente financiare prin care Uniunea Europeană acționează pentru eliminarea disparităților economice și sociale între regiuni, în scopul realizării coeziunii economice și sociale - trebuie să devină operaționale în România în cursul anului 2007. Aceste fonduri vor fi alocate spre diverse proiecte prin intermediul programelor de dezvoltare care conțin anumite direcții de dezvoltare și măsuri eligibile pentru a primi astfel de finanțări.

Având în vedere că România va beneficia în perioada 2007-2013 de fonduri structurale de circa 28-30 miliarde de euro din partea U.E., prezintă o deosebită importanță cunoașterea stadiului în care se află IMM-urile românești în legătură cu accesarea acestor forme de finanțare. Sondajul realizat în rândul întreprinzătorilor/managerilor din IMM-urile românești relevă că numai **46,09% dintre aceștia intenționează să acceseze fondurile structurale**, din care **31,41% sunt în stadiul de informare, 9,93% așteaptă ca fondurile să devină operaționale, 2,46% au contactat o firmă de consultanță, un patronat etc. pentru a obține sprijin, iar 2,29% sunt în faza de elaborare a proiectului.** Surprinde proporția ridicată a întreprinderilor în care **nu există intenția de a accesa fondurile europene (53,91%)**, datorită probabil și a prelungirii pregătirilor României pentru gestionarea fondurilor structurale și de coeziune. Această situație demonstrează că este necesară realizarea unui parteneriat eficace între administrațiile naționale, regionale și locale, societatea civilă, IMM-uri, unități de cercetare și dezvoltare, etc., ca premisă a absorbției cu succes a fondurilor structurale. Vezi figura 10.

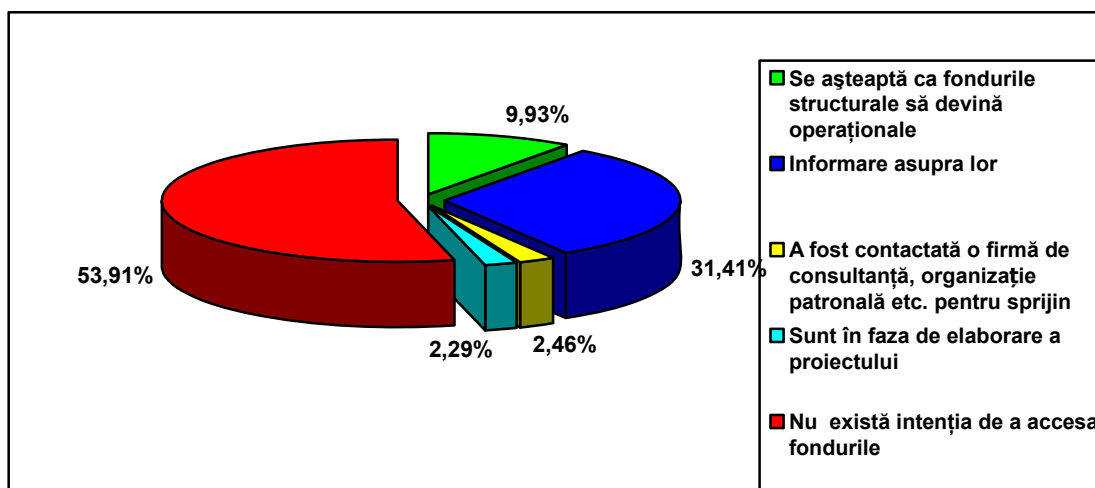

Figura 10

Situația în care se află IMM-urile în domeniul accesării fondurilor structurale

Având în vedere **dimensiunea IMM-urilor**, se observă că:

- ponderea firmelor care intenționează accesarea fondurilor europene crește odată cu amplificarea mărimii IMM-urilor;
- procentul întreprinderilor care așteaptă operaționalizarea fondurilor și care au intrat în contact cu alte organizații pentru asistență se mărește proporțional cu dimensiunea IMM-urilor;
- firmele mici dețin cea mai mare pondere de întreprinderi care se află în stadiul de informare (34,52%) și de elaborare a proiectului (3,30%).

Informații suplimentare în tabelul 21. și figura 11.

Tabelul 21

Diferențierea situației în domeniul accesării fondurilor structurale în funcție de mărimea IMM-urilor

Nr. crt.	Stadiul în care se află IMM-urile cu privire la accesarea fondurilor structurale:	Dimensiunea firmelor		
		Micro întreprinderi	Întreprinderi mici	Întreprinderi mijlocii
1	Se așteaptă ca fondurile structurale să devină operaționale	7,78%	11,17%	15,58%
2	Informare asupra lor	28,89%	34,52%	33,77%
3	A fost contactată o firmă de consultanță, organizație patronală etc. pentru sprijin	2,06%	2,54%	3,90%
4	Sunt în faza de elaborare a proiectului	1,43%	3,30%	3,25%
5	Nu există intenția de a accesa fondurile	59,84%	48,48%	43,51%

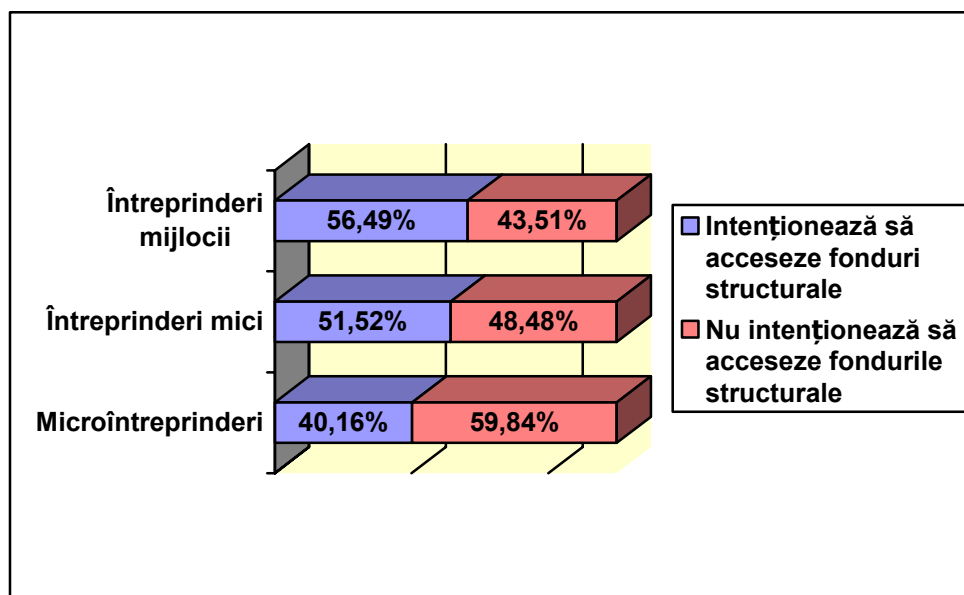

Figura 11

Intenția întreprinzătorilor/managerilor de a accesa fondurilor structurale în funcție de dimensiunea IMM-urilor

În urma analizei situației IMM-urilor în funcție de **regiunile de dezvoltare** (tabelul 22 și figura 12, s-a constatat în principal că:

- IMM-urile din zona Nord Vest dețin cea mai ridicată pondere de întreprinderi care intenționează să acceseze fondurile U.E. (76,92%), din care, 20,51% sunt în așteptare ca acestea să devină operaționale, 12,82% au contactat pentru asistență o firmă de consultanță sau un patronat, iar 15,38% sunt în faza de elaborare a proiectului de finanțare. Această situație se explică prin faptul că, pe de o parte, această zonă este mai slab dezvoltată economic și autoritățile europene/din țara noastră vizează cu prioritate reducerea disparităților regionale, iar pe de altă parte, întreprinzătorii conștientizează că absorbția acestor fonduri depinde de calitatea proiectelor elaborate;
- firmele din regiunea de Sud Est înregistrează cel mai mare procent de IMM-uri în care nu există interes pentru fondurile structurale (72,50%).

Tabelul 22

Diferențierea stadiului în care se află IMM-urile în procesul de accesare a fondurilor structurale în funcție de apartenența regională

Nr. crt.	Stadiul în care se află IMM-urile cu privire la accesarea fondurilor structurale:	IMM-urile grupate pe regiuni de dezvoltare:							
		Nord Est	Sud Est	Sud	Sud Vest	Vest	Nord Vest	Centru	București
1	Se așteaptă ca fondurile structurale să devină operaționale	12,03%	5,00%	15,75%	6,25%	6,25%	20,51%	10,45%	7,92%
2	Informare asupra lor	42,86%	21,00%	43,70%	29,17%	22,92%	28,21%	32,84%	25,81%
3	A fost contactată o firmă de consultanță, organizație patronală etc. pentru sprijin	0,75%	0,00%	3,15%	1,04%	2,08%	12,82%	1,49%	3,52%
4	Sunt în faza de elaborare a proiectului	1,50%	1,50%	3,15%	0,00%	4,17%	15,38%	1,49%	1,47%
5	Nu există intenția de a accesa fondurile	42,86%	72,50%	34,25%	63,54%	64,58%	23,08%	53,73%	62,29%

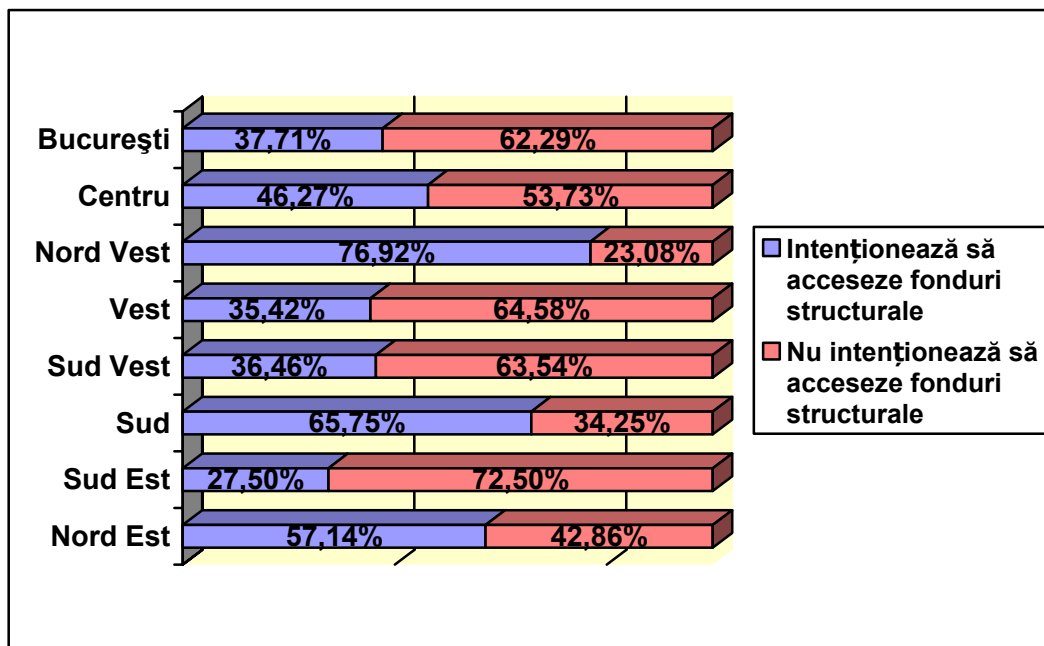

Figura 12

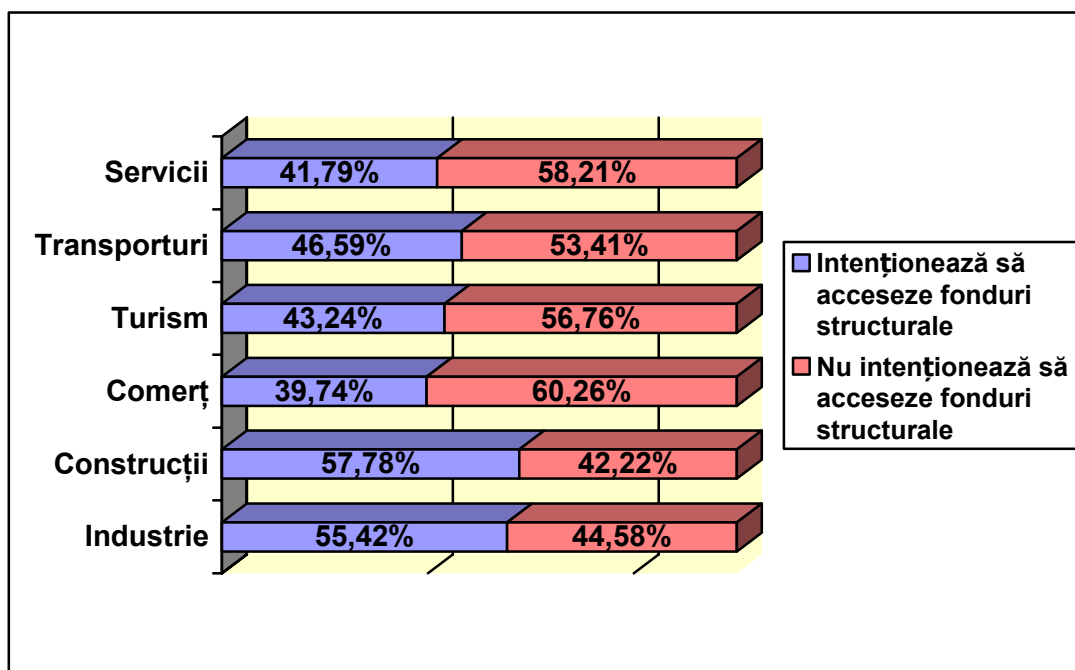
Intenția întreprinzătorilor/managerilor de a accesa fondurilor structurale în funcție de apartenența regională a IMM-urilor

După **domeniul în care activează IMM-urile** (vezi tabelul 23 și figura 13), se constată următoarele aspecte în legătură cu accesarea fondurilor structurale:

- IMM-urile din construcții înregistrează proporția cea mai mare de întreprinderi care intenționează să obțină finanțare europeană (57,78%), din care 41,48% sunt în faza de informare;
- firmele din comerț dețin procentul cel mai mare de IMM-uri în care nu există interes pentru astfel de finanțări (60,26%);
- întreprinderile din industrie manifestă un interes crescut pentru absorbția de fonduri, consemnând ponderi mai ridicate în ceea ce privește firmele care așteaptă ca acestea să devină operaționale (12,45%) și sunt în stadiul de elaborare a proiectului (5,62%);
- agenții economici din sectorul turismului au apelat într-o proporție mai ridicată la organizații patronale/firme de consultanță (5,41%) și dețin un procent mai mic, dacă avem în vedere întreprinderile care sunt în faza de culegere a informațiilor;
- companiile din transporturi nu consemnează nici un IMM care este în stadiul de elaborare a proiectului sau a contactat vreo organizație pentru consultanță, înregistrând totodată și o pondere redusă a firmelor care așteaptă ca fondurile să devină operaționale (7,95%).

Tabelul 23
Diferențierea situației referitoare la accesarea fondurilor structurale în funcție de domeniul de activitate al IMM-urilor

Nr. crt.	Stadiul în care se află IMM-urile cu privire la accesarea fondurilor structurale:	IMM-urile pe ramuri de activitate					
		Industrie	Construcții	Comerț	Turism	Transporturi	Servicii
1	Se așteaptă ca fondurile structurale să devină operaționale	12,45%	11,85%	7,95%	10,81%	7,95%	10,45%
2	Informare asupra lor	33,73%	41,48%	28,26%	24,32%	38,64%	27,36%
3	A fost contactată o firmă de consultanță, organizație patronală etc. pentru sprijin	3,61%	2,22%	2,43%	5,41%	0,00%	1,99%
4	Sunt în faza de elaborare a proiectului	5,62%	2,22%	1,10%	2,70%	0,00%	1,99%
5	Nu există intenția de a accesa fondurile	44,58%	42,22%	60,26%	56,76%	53,41%	58,21%

Figura 13
Intenția întreprinzătorilor/managerilor de a accesa fondurilor structurale în funcție de domeniul în care activează IMM-urile

BIBLIOGRAFIE

1. Ovidiu Nicolescu (coordonator) – “*Carta Albă a IMM-urilor din România*” – ediția 2007
2. Oana Bâra, Mirabela Borcoș – “*Evaluarea situației de ansamblu a IMM-urilor din România în semestrul II 2006*”
3. Oana Bâra, Mirabela Borcoș – “*Evaluarea situației de ansamblu a IMM-urilor din România în semestrul I 2006*”
4. Ovidiu Nicolescu – “*Esențială pentru România este economia*”, Afaceri IMM, nr 69, 2007
5. Ovidiu Nicolescu – “*Revenirea grabnică la normalitate*”, Afaceri IMM, nr 70, 2007
6. Ovidiu Nicolescu – “*Prioritate 0: Parteneriate public-private pentru IMM-uri*”, Afaceri IMM, nr 68, 2006
7. Ovidiu Nicolescu – “*Managementul întreprinderilor mici și mijlocii*”, Editura Economică, 2004
8. Ovidiu Nicolescu, Ion Verboncu – “*Management*”, Editura Economică, 2003
9. Ion Verboncu, Ionuț Popa – “*Diagnosticarea firmei*”, Editura Tehnică, 2001
- 10.D. Adsit – “*Tools for managing complex change*”, Strategy and Leadership, 1996
- 11.B. Barjou – “*Manager par projet*”, ESF, 2000
- 12.M. J. Wheatley, Ross Kellner – “*Self organisations*”, Strategy and Leadership, 1996
- 13.J. Darling – “*International Management Leadership Strategies*”, IMDS, 1998